

İslam'da Esas Olan Savaş Değil, Barıştır!
Gönderen Kadir Hatipoglu - Şubat 20 2021 09:32:27

İslam'da Esas Olan Savaş Değil, Barıştır!

[illegible]

بِسْمِالِهِالرَّحْمَنِالرَّحِيمِاِلاَّالَّذِينَيَصِلُونَاِلَىقَوْمٍبَيْنَكُمْوَبَيْنَهُمْمِيثَاقٌاَوْجَاؤُكُمْحَصِرَتْصُدُورُهُمْاَنْيُقَاتِلُوكُمْاَوْيُقَاتِلُواقَوْمَهُمْوَلَوْشَاءَاللهُلَسَلَّطَهُمْعَلَيْكُمْفَلَقَاتَلُوُمْفَاِنِاعْتَزَلُوكُمْفَلَمْيُقَاتِلُوكُمْوَاَلْقَوْااِلَيْكُمُالسَّلَمَفَمَاجَعَلَاللهُلَكُمْعَلَيْهِمْسَبِيلاً "Ancak sizinle aralarında anlaşma olan bir topluma sığınmış bulunanlar yahut ne sizinle ne de kendi kavimleriyle savaşmayı iiccedil;lerine sığdıramayıp (tarafsız olarak) size gelenler başka. Eğer Allah dileseydi, onları size musallat kılardı da sizinle savaşırlardı. Eğer onlar sizden uzak durur, sizinle savaşmayıp size

barış teklif ederlerse; Allah size, onlara saldırmak için bir yol (yetki) vermemiştir." (Nisa, 4/90) Diğer dinlerin, ya da felsefî ekollerin isimleri mensup olduğu peygamber ve kurucusuyla özdeşken, sadece İslam daha baştan adını “sulh”; “güvenlik”; “esenlik” ve “barış”dan almaktadır. Hristiyanlık için İsevî; Yahudilik için Musevî; denilmesi, Hinduizm, Konfüccedil;yanizm, Maniheizm, Budizm vb. akımlar da bu söylenenlere birer örnek teşkil etmektedir. Bu hâliyle dahi İslam’ı savaş ve terör ile anılır hâle getirmek, onunla bütünleştirmek insafla bağdaşır bir durum olamaz. Çünkü genelde ilahî dinlerin hepsi, özelde ise İslam, dünyayı insana zindan etmek, yaşanmaz hâle getirmek için değil, huzur ve güvenlik içinde yaşamak için gönderilmiştir. Hiçşüphesiz, her din ve düşünce akımında yanlış yapanlar, hatalı davrananlar ve hatta kendi çıkları için dinlerin kutsal saydığı kavramları istismar edenler olabilir. Ancak buradan hareketle herhangi bir dini, özellikle de adında sevgi, barış, selamet ve esenlik bulunan İslam’ı topyekûn mahkûm etmek insaflı bir yaklaşım olamaz. Öyleyse dinimizde esas olan savaş değil barıştır. Savaş ancak arızî durumlarda söz konusudur. Eğer yurdunuz bir başka güç tarafından işgale uğramış, haksız yere insanların yurtlarından çıkarılmaktaysa, tüm barış yolları denenmiş, bundan bir netice alınamamışsa o durumda kurallarına riayet etmek şartıyla, sınırlı bir savaşa izin verilebilir. Çünkü İslam medeniyetinin en görkemli, en etkin ve en verimli dönemleri, savaş ortamının değil barış ortamının ürünüdür. Bilindiği gibi insan toplumsal ve medeni bir varlıktır. Yani, kendi başına yaşayamaz; başka insanlarla yaşamaya ve onlarla yardımlaşmaya mecbur, muhtaç hatta mahkûmdur. Bu da, fert ve cemiyetler arası uzlaşma, barış, hoşgörü ve farklılıklarla beraber dostluk içinde yaşamayı, kaynaşmayı gerektirmektedir. Günümüzde gittikçe küçülen, bir o kadar da küresel hâle gelen bir dünyada yaşıyoruz. İçinde yaşadığımız bu çağda onca soruna rağmen hiçbir toplum tek başına bunların üstesinden gelebilecek durumda değildir. Dünyanın içinde bulunduğu açlık, kuraklık, silahlanma, terör vb. pek çok sorun ister istemez tüm toplumları birbiriyle ilişki kurmaya, birbirinin desteğini almaya zorlamaktadır. O nedenle, dinimiz kendisine uzatılan eli boş çevirmez, onu karşılıksız bırakmaz. Barış sadece küresel bağlamda değil, yerel bağlamda da ihtiyaç duyulan ve hasreti çekilen bir olgudur. Zira hangi toplum olursa olsun, bir toplumun dirlik ve düzeni, huzur ve güvenliği, ancak o toplumda yaşayan fertlerin anlaşıp uzlaşmalarına, hiç olmazsa birbirleriyle sulh olup ihtilâfa düşmemelerine bağlıdır. Aksine, birbirine düşmüş, çeşitli ihtilaflarla baş başa kalmış bir milletin arzulan refaha ulaşması, birlik ve beraberliğini sürdürmesi imkânsızdır. Nitekim bu bağlamda, konumuzda mevzu bahis ettiğimiz âyet-i kerîme buna işaret etmektedir. İslam dininde gerek fertler, gerekse toplumsal bağlamda barışı bozacak insanları kin ve nefrete sevk edecek bazı şeylerin haram kılınması da bu amaca yöneliktir. Bu cümleden olarak, anlaşmazlık ve düşmanlıklara sebep olan gıybet, dedikodu, kin, haset ve başkalarının mallarını gayr-i meşru yollarla yemek kesin olarak yasaklanmış; affetmek, hoş görme ise tavsiye edilmiştir. İşte tüm bunlarla dinimiz, insanları anlaşmazlık ve düşmanlıklardan kurtarmayı, bunun yerine sulhu yani, insanların arasını düzeltmeyi ve bu sayede huzurlu bir toplum kurmayı amaçlamıştır. Nitekim bir diğer âyet bu durumu gayet güzel bir biçimde izah etmektedir:

وَاِنْ
طَآئِفَتَان

16; مِنَ
الْمُؤْمِنِينَ
اقْتَتَلُوافَاَصْلِحُوابَيْنَهُمَافَاِنْ
بَغَتْ
اِحْدَيهُمَاعَلَى
اْلاُخْرَى
فَقَاتِلُواالَّتِى
تَبْغِى
حَتَّى
تَفِىءَ
اِلَى اَمْرِ
اللهِ فَاِنْ
فَآءَ تْ
فَاَصْلِحُوابَيْنَهُمَابِالْعَدْلِ
وَاَقْسِطُوآ اِنَّ اللهَ
يُحِبُّ
الْمُقْسِطِينَ “Eğer inananlardan iki grup birbirleriyle savaşılırsa aralarını dülzeltin. Eğer biri ötekine saldırırsa, Allah’ın buyruğuna dönünceye kadar saldıran tarafa karşı savaşın. Eğer (Allah’ın emrine) dönerse, artık aralarını adaletle düzeltin ve (onlara) eşit davranın. Çünkü Allah, adaletli davrananları sever.” (Hucurât, 49/9)
اِنَّمَا
الْمُؤْمِنُونَ اِخْوَةٌ
فَاَصْلِحُوابَيْنَ
اَخَوَيْكُمْوَاتَّقُوا
اللهَ
لَعَلَّكُمْ
تُرْحَمُونَ
“Müminler ancak kardeşlerdir. Öyleyse kardeşlerinizin arasını düzeltin. Allah’a karşı gelmekten sakının ki size merhamet edilsin.” (Hucurât, 49/10)
Netice itibariyle, dinimiz barış ve sevgi dinidir. İslam’da esas olan savaş değil, barış; kavga değil, kardeşlik; yarışma değil, yardımlaşma; uzaklaşma değil, uzlaşmadır. Doç. Dr. Ömer YILMAZ